

Elektrodynamiikka, kevät 2004

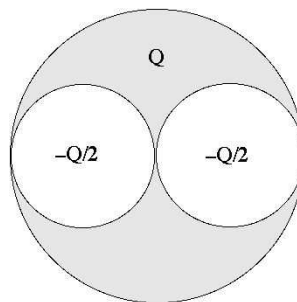
Harjoitus 1 (to 29.1., pe 30.1.)

1. Todista seuraavat ulkoa osattavat vektori-identiteetit:

$$\begin{aligned}\mathbf{A} \times (\mathbf{B} \times \mathbf{C}) &= \mathbf{B}(\mathbf{A} \cdot \mathbf{C}) - \mathbf{C}(\mathbf{A} \cdot \mathbf{B}) \\ \nabla \cdot (\mathbf{A} \times \mathbf{B}) &= (\nabla \times \mathbf{A}) \cdot \mathbf{B} - (\nabla \times \mathbf{B}) \cdot \mathbf{A} \\ \nabla \times (\nabla \times \mathbf{A}) &= \nabla(\nabla \cdot \mathbf{A}) - \nabla^2 \mathbf{A}\end{aligned}$$

Kannattaa opetella käyttämään permutaatio-symbolia eli Levi-Civitan symbolia. Esimerkiksi $(\mathbf{A} \times \mathbf{B})_i = \epsilon_{ijk} A_j B_k$, missä summataan kahdesti esiintyvien indeksien yli. Erityisen mukava tulos on $\epsilon_{ijk} \epsilon_{klm} = \delta_{il} \delta_{jm} - \delta_{im} \delta_{jl}$. Huomaa myös, että lyhyen summausmerkinnän avulla $\mathbf{A} \cdot \mathbf{B} = A_i B_i$.

2. Suunnilleen puolet ihmisen massasta on protoneja. Poistetaan kehon elektroneista yksi prosentti. Asetetaan kaksi tällaista 70-kiloista henkilöä metrin päähän toisistaan.
- Kuinka suurella voimalla he hylkivät toisiaan?
  - Havainnollista lukuarvoa jollain ymmärrettävällä tavalla.
3. Hyvin suuressa tasapaksussa levyssä (paksuus L) on varausjakauma, jonka varustiheys kasvaa lineaarisesti levyn poikkisuunnassa alapinnan arvosta $-\rho_0$ yläpinnan arvoon ρ_0 . Määritä sähkökenttä ja potentiaali kaikkialla.
4. Kaksi maadoittamatonta johdepalloa (säteet a ja b , $a \gg b$) on yhdistetty toisiinsa pitkällä suoralla johdelangalla (pituus $\gg a$). Systeemiin tuodaan varaus Q .
- Kuinka se jakautuu pallojen kesken? Langan varaus oletetaan mitättömäksi.
  - Kumman pallon pinnalla on suurempi sähkökenttä?
  - Mitä käytännön merkitystä näillä tuloksilla on?
5. Tasaisesti varatut pallot (kummankin varaus $-Q/2$, säde $R/2$) asetetaan isomman pallon (säde R) sisälle oheisella tavalla. Myös ison pallon muu osa on tasaisesti varattu (varaus Q). Määritä sähkökentän johtava käyttäytyminen kaukana varausjakaumasta.

Ratkaisut on palautettava viimeistään tiistaina 27.1. klo 14.

Laskuharjoitukset salissa D104: to 8.30-10, to 12.15-14, pe 10.15-12. Torstain aamuryhmä alkaa siis klo 8.30!